

Kwaliteitstransparantie zorg

Bijlsma en Pomp van het **Centraal Planbureau** schrijven over hoe de kwaliteit van gezondheidszorg transparant gemaakt kan worden. Zij wijzen erop dat kwaliteitsindicatoren hierbij behulpzaam kunnen zijn zolang ze niet verwarrend zijn voor de consument, terwijl zij wel een voldoende compleet overzicht van de zorgkwaliteit moeten geven. Deze kwaliteitsindicatoren kunnen volgens Bijlsma en Pomp het beste worden opgelegd door de overheid, omdat het niet waarschijnlijk is dat aanbieders uit zichzelf transparanter zullen worden. Hoewel de eerste indicatoren waarschijnlijk niet onmiddellijk de noodzakelijke transparantie opleveren, stellen Bijlsma en Pomp dat er zonder indicatoren helemaal geen concurrentie op kwaliteit kan plaatsvinden en een beetje transparantie beter is dan helemaal niets..

Bijlsma, M. en M. Pomp (2008) *Kwaliteitstransparantie en concurrentie in de ziekenhuiszorg*. Den Haag: Centraal Planbureau.

Macro-economische crises

Barro en Ursúa onderzoeken in een discussieartikel voor het **National Bureau of Economic Research** macro-economische crises sinds 1870 in 35 landen. Aan de hand van deze crises proberen zij de equity-premium (het grote verschil in rendement tussen obligaties en aandelen) te verklaren. De auteurs definiëren een crisis als een afname in het bbp van tien procent. Vanaf 1870 worden er 148 crises geïdentificeerd, waaruit de auteurs afleiden dat er elk jaar een kans van ongeveer 3,6 procent is dat een crisis in een van de 35 onderzochte landen plaatsvindt. Een gemiddelde crisis kost gemiddeld ongeveer een vijfde van het bbp en duurt gemiddeld 3,5 jaar. Barro en Ursúa stellen dat de Grote Depressie in de jaren dertig de grootste crisis was op de twee Wereldoorlogen na. De Aziatische en Latijns-Amerikaanse kredietcrisis komen op een vijfde plaats.

Barro, R.J. en J. Ursúa (2008) *Macroeconomic crises since 1870*. NBER working paper 13940.

Scholing ouderen

Fouarge en Schills van de **Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek** concluderen dat de scholing van oudere werknemers loont, omdat zij dan langer actief blijven op de arbeidsmarkt. Door een econometrische analyse corrigeren de auteurs voor het effect dat ouderen die al van plan waren langer te werken zich meer zullen laten scholen. Mogelijk wordt het effect dat de scholing van oudere werknemers ervoor zorgt dat zij langer blijven werken, onvoldoende meegenomen in de scholingsbeslissing van werkgevers en kan er sprake zijn van een te lage scholingsgraad van oudere werknemers.

Fouarge, D. en T. Schills (2008) *Training older workers. Does it help make them work longer?* Tilburg: Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek.

Arbeidsmarkt

Het gaat goed gaat met de Nederlandse arbeidsmarkt, stelt het **Centraal Bureau voor de Statistiek** in zijn sociaaleconomische kwartaalrapportage. Dit concludeert het CBS omdat het aantal vacatures sinds 2005 is gestegen tot een recordhoogte van 222.000 aan het eind van 2006. Naast de algemene arbeidsmarktrends besteedt het CBS speciale aandacht aan de relatie tussen de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen en het aantal kinderen dat zij hebben. De geboorte van een kind zorgt ervoor dat een vrouw minder gaat werken en elk kind daarna zorgt voor een verdere verlaging van de arbeidsparticipatie van de moeder. Hierbij geldt dat de geboorte van elk kind na het eerste een relatief kleiner aantal uren arbeidsaanbod van de moeder kost.

CBS (2008) *Sociaaleconomische trends 1/08*. Voorburg/Heerlen: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Neurologie en verdeling

Hsu, Anen en Quartz berichten in **Science** over hun neurologisch experiment waarin de afweging tussen gelijkheid en efficiëntie centraal staat. In het experiment dienden proefpersonen zich voor te stellen dat zij in Oeganda zijn en een vrachtwagen met honderd kilo voedsel in hun bezit hebben. Zij kunnen het voedsel eerlijk verdelen over de hele bevolking en twintig kilo verloren laten gaan, of de helft van de bevolking van voedsel voorzien en slechts vijf kilo verloren laten gaan. Het leeuwendel van de proefpersonen koos voor de eerste optie. Uit de hersenscan blijkt dat beslissingen over het verdelingsvraagstuk door het emotionele deel van het brein gemaakt worden, terwijl het rationele deel van het brein de beslissingen rondom het efficiëntievraagstuk maakt. Hsu, Anen en Quartz vinden hiermee dat bij verdelingsvraagstukken rationaliteit en emotie beide een rol spelen.

Hsu, M. C. Anen en S. Quartz (2008) *The Right and the Good: Distributive Justice and neural encoding of Equity and Efficiency*. Science Express Online

Woningmarkt

De **Rabobank** bericht in haar Kwartaalbericht Woningmarkt dat de prijzen in de woningmarkt op jaarbasis blijven stijgen, al zijn ze sinds het vorige kwartaal gedaald van gemiddeld 246.000 euro naar 244.000 euro. Het is bijzonder dat het aanbod van woningen toeneemt terwijl het aantal transacties daalt, wat volgens de Rabobank slecht is voor de doorstroming en dynamiek op de Nederlandse huizenmarkt. Verder daalt het aantal verkochte hypotheeklen en scherpen verschillende banken hun kredietvoorwaarden aan vanwege de kredietcrisis. Ondanks deze punten van kritiek voorspelt de Rabobank voor zowel 2008 als 2009 een groei van drie procent in de huizenmarkt.

Rabobank (2008) *Kwartaalbericht Woningmarkt*. Utrecht: Rabobank.

SINDS 1916

Bedenkperiode

Oechssler, Roider en Schmitz onderzoeken in een discussieartikel voor het **Centre for Economic Policy Research** of mensen zich na een bedenperiode van 24 uur rationeler gedragen. 1250 studenten speelden het ultimatum game: een anonieme persoon wil tien dollar met de proefpersoon verdelen, maar houdt er zelf acht. Als het aanbod geaccepteerd wordt, krijgt de proefpersoon 2 dollar, als het afgewezen wordt krijgen beide personen niets. In de praktijk wijzen vele proefpersonen dit aanbod af. Na 24 uur wordt de proefpersonen gevraagd hetzelfde aanbod nogmaals te overwegen. Oechssler, Roider en Schmitz vinden dat een deel van de deelnemers terugkomt op hun beslissing. Dit verschil treedt alleen op als de inzet van het spel als hoog wordt gezien.

Oechssler, J., A. Roider en P. Schmitz (2008) *Cooling-Off in Negotiations, does it work?* CEPR discussion paper DP6807.

SER-advies Randstad

Het laatste advies van de **Sociaal Economische Raad** heeft de Randstad als onderwerp. Het kabinet wil de Randstad ontwikkelen tot een duurzame en concurrerende Europese topregio. De SER ondersteunt deze ambitie, maar is ook kritisch. De raad stelt dat een goed opgeleide beroepsbevolking van belang is en adviseert meer kennismigranten aan te trekken en inwoners van de Randstad meer en beter te scholen. Om de bereikbaarheid in de Randstad te vergroten moet niet alleen geïnvesteerd worden in infrastructuur, maar moet ook de beschikbare capaciteit beter benut worden, bijvoorbeeld door een kilometertarief. Tot slot stelt de SER dat een aantrekkelijk en duurzaam leefklimaat in de Randstad van groot belang is om dit gebied ook in de toekomst concurrerend te houden.

SER (2008) *SER-advies Zuinig op de Randstad*. Den Haag: Sociaal Economische Raad.

Rol kredietbeoordelaars

In het kwartaalbericht van **De Nederlandsche Bank** staat de rol van kredietbeoordelaars in de kredietcrisis in de belangstelling. Kredietbeoordelaars, zoals Moody's en Standard & Poor's, beoordelen alleen het kredietrisico, ofwel de kans dat een crediteur een krediet niet terugbetaalt. De kans dat een kredietproduct in waarde daalt (markt-risico) of moeilijk verhandelbaar wordt (liquiditeitsrisico) nemen zij in hun beoordeling niet mee. DNB stelt dat het de kredietbeoordelaars aangerekend mag worden dat zij niet duidelijk hebben gecommuniceerd dat zij niet al deze risico's beoordelen. Hierbij tekent DNB aan dat ook de beleggers beter op hadden moeten letten over welke risico's een kredietbeoordeling een uitspraak doet.

DNB (2008) *Kwartaalbericht maart 2008*. Amsterdam: De Nederlandsche Bank.

Wijkaanpak

RIGO Research en Advies stelt in haar jaarverslag 2007 dat de wijkaanpak van minister Vogelaar na een jaar meer heeft opgebracht dan tien jaar grotestedenbeleid. Het winstpunt zit volgens RIGO in de nieuwe aanpak van de wijken. De wijkaanpak kenmerkt zich doordat de analyse van onderaf begint: mensen en buurten zijn het startpunt. Als grootste succes noemt RIGO de aanpak in Amsterdam, die zich op de economie van de buurt richt door variatie in het winkelbestand te stimuleren, zodat afgestapt wordt van het eenzijdige bedrijvenaandbod in de vorm van horeca en belwinkels.

RIGO (2008) *Jaarverslag 2007 Amsterdam*: RIGO Research en Advies BV

Vergrijzingsmonitor

De vergrijzingsmonitor 2008 van het **Netwerk Organisatie & Vergrijzing**, een samenwerkingsverband van KPMG, Kluwer en Randstad, behandelt de invloed van vergrijzing op bedrijfsniveau. Het grootste voorziene probleem is een gebrek aan kennisbehoud in de organisatie door de uittreding van oudere werknemers. Oplossingen worden dan ook vooral gezocht in het overdragen van de kennis van ouderen aan jongere medewerkers en het langer behouden van oudere werknemers. Het NO&V merkt op dat sinds vorig jaar meer initiatieven zijn genomen om het zogenaamde grijze plafond te doorbreken en de oudere medewerker beter in het bedrijfsproces te betrekken. Hiervoor zoeken bedrijven naar alternatieve functies voor oudere werknemers en zetten ze scholingsprogramma's op. Volgens het NO&V zullen vooral de publieke en energiesector geconfronteerd worden met de gevolgen van de vergrijzingproblematiek, vanwege hun relatief grote aantal oudere werknemers.

NO&V (2008) *Vergrijzingsmonitor*. Amsterdam: Netwerk Organisatie en Vergrijzing.

Voedselprijzen en natuurbeheer

Tegenvallende oogsten op wereldschaal en hoge energieprijzen zorgen voor een sterke stijging in de prijzen van landbouwproducten. Leneman en Schrijver van het **Landbouw Economisch Instituut** onderzoeken welk effect dit heeft op natuurbeheer. Boeren krijgen van de overheid een beheersvergoeding als zij in plaats van aan agrarische activiteiten aan natuurbeheer doen. Door stijgende prijzen van landbouwproducten krijgen zij echter een grotere prikkel om landbouwproducten te produceren en zullen ze minder aan natuurbeheer doen. Leneman en Schrijver stellen dat de overheid een grotere beheersvergoeding zal moeten uitkeren wanneer zij een gelijke hoeveelheid natuurbeheer wenst te behouden.

Leneman, A. en R. Schrijver (2008) *Deelnamebereidheid agrarisch natuurbeheer bij stijgende landbouwprijzen*. Den Haag: Landbouw Economisch Instituut.